ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟ ΚΑΜΠΑΝΑΡΙΟ

ΤΟΥ ΑΝΤΡΕ ΤΕΡΙΕ

Τὸ Βιρελὸν ἦταν ἕνα μικρὸ χωριό, καμμιὰ τριακοσαριὰ ψυχῶν, σφηνωμένο μέσα στὰ δάση τοῦ Σατιγιοννέ. Ἔξ λευγῶν δρόμος τὸ ἐχώριζε ἀπὸ τὴν πλησιέστερη πόλι. Σκαρφαλωμένη λίγο παράμερα, ἀπάνω σ' ἕνα γήλοφο, ἡ ἐκκλησία του, παλιὰ μεσαιωνικὴ ἐκκλησιά, ἐφαίνετο σὰν κάποιος γέρω-βοσκὸς ζαρωμένος καὶ καμπούρης, ἐπιτηρῶν τὸ κοιμώμενο κοπάδι του.

Ὁ ἐφημέριος τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ, ὁ παππᾶ-Μακάριος, ἦταν ἕνας παππᾶς ἀφελὴς καὶ εὐλαβής, ἄνθρωπος τῶν εὐαγγελικῶν χρόνων. Ἀδύνατος καὶ ψηλὸς μ' ἕνα ξεφτισμένο ράσο ποὺ κυμάτιζε στὸ ἰσχνὸ σῶμά του, εἶχεν ἀγαθώτατη φυσιογνωμία καὶ δύο ρεμβώδει μάτια ὁλογάλανα. Τὸν εἶχαν διορίσει στὸ Βιρελὸν ἀμέσως μετὰ τὴν χειροτονίαν του καὶ τὸν εἶχαν λησμονήσει ἐκεῖ. Καὶ ἐπὶ εἴκοσι χρόνια ἑκατήχιζε μὲ ζῆλο τοὺς ἐνορίτες του, ἀνθρώπους ὀλιγόπιστους καὶ μισοάγριους, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ πατέρα σὲ παιδί, δούλευαν ὡς ὑλοτόμοι στὸ δάσος καὶ ἔκαναν ἀκόμη τρία τέσσερα ἐπαγγέλματα, ἀπ' τὰ ὁποῖα τὸ φανερώτερο ἦταν ἡ λαθροθηρία.

Ἐν τούτοις, μ' ὅλη τὴν ταπεινὴ καὶ τὴν ὀλιγαρκῆ ζωή του ὁ παπᾶ—Μακάριος δὲν ἦταν ἐντελῶς ἄμοιρος φιλοδοξίας. Φιλοδοξοῦσε ν' ἀποδώσῃ στὴν παλιὰ ἐκκλησία τοῦ Βιρελὸν τὸ στερεὸ ἀρχιτεκτονικὸ κάλλος, τὸ ὁποῖο εἶχεν αὐτὴ ἄλλοτε, ὅταν οἱ καλόγηροι τοῦ μοναστηριοῦ τοῦ Σιτὼ τὴν ἀνήγειραν πρὸς τιμὴν τοῦ ἐνδόξου ἡγουμένου των ἁγίου Βερνάρδου. Δὲν εἶχε ὅμως λεφτὰ καὶ πρὸς τὸ παρὸν κατόρθωσε μόνον νὰ ἐπισκευάσῃ τὸν νάρθηκα. Ἀλλὰ καὶ τὸ καμπαναριὸ τῆς ἐκκλησίας ἦταν ἑτοιμόρροπο. Ἡ βροχὲς καὶ οἱ ἄνεμοι τοῦ τελευταίου χειμῶνα τὸ ἔβλαψαν σοβαρά. Ὁ παπᾶ—Μακάριος τοῦ ἔκαμε μερικὲς ἐπισκευὲς ἀλλοιῶς τὸ εὐγενικό αὐτὸ ρωμαϊκὸ οἰκοδόμημα θὰ κατέρρεε οἰκτρῶς κανένα πρωΐ, μέσα στὴν περιοχὴ τοῦ νεκροταφείου.

Μὰ καὶ πάλι τὸ καμπαναριὸ κινδύνευε νὰ σωριασῃ. Θὰ γκρεμίζοταν! Καὶ τί μποροῦσε νὰ κάνῃ γι' αὐτὸ ὁ παπᾶς; Τὸ ταμεῖο τῆς Ἐκκλησίας ἦτον ἄδειο, τὸ πορτοφόλι του δὲ τὸ εἶχε πάρει ὁ διάβολος! Βοήθειαν ἀπὸ τὸν δήμαρχο τοῦ χωριοῦ ἦταν περιττὸν νὰ ζητήσῃ, γιατὶ καὶ ὁ δῆμος ἦταν ὅσο καὶ αὐτὸς φτωχός. Ἄλλωστε ἡ δημοτικὲς ἀρχὲς εἶχαν ριζοσπαστικὲς ἰδέες καὶ ἀπέκρουαν πάντοτε κάθε αἴτησι τοῦ παππᾶ.

Ἡ συνδρομὲς τῆς ἐκκλησίας ἦσαν ἐξάλλου πενιχρὲς καὶ οἱ πλούσιοι τοῦ χωριοῦ σφιχτοί. Μονάχα ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό, στὴ θέσι ποὺ ὀνομάζοταν «Τριανταφυλλῶνα» παραθέριζε κάποια νέα, ἐμορφη καὶ πλούσια Παριζιάνα, μὰ ὁ παπᾶ—Μακάριος δὲν τὴν γνώριζε.

Ἦταν ἐξ ἄλλου πολὺ δειλὸς γιὰ νὰ πάῃ νὰ τὴν παρακαλέσῃ νὰ δώσῃ τίποτε γιὰ νὰ ἐπισκευάσῃ τὸ ἀγαπημένο του καμπαναριό. Δὲν ἤξερε μάλιστα οὔτε ὅτι ἡ κυρία τοῦ Τριανταφυλλῶνα ὠνομάζετο Μαγδαληνὴ Σαίν—Σωλιέ· ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ ἤξευρε μὲ αὐτὸ δὲν θὰ ἔβγαινε τίποτε. Χωμένος τόσα χρόνια στὴν ἐρημιὰ τοῦ Βιρελλόν, μὴ διαβάζοντας ἄλλες ἐφημερίδες παρὸ τὴν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἑβδομάδα» ἀγνοοῦσε τί συνέβαινε στὸν Παρισινὸ κόσμο.

Δὲν ὑπῆρτευε λοιπὸν ὁ ἀγαθὸς καλόγηρος ὅτι ἡ ἰδιοκτήτρια τοῦ Τριανταφυλλῶνα δὲν ἦταν ἄλλη παρὰ ἡ περίφημος ἠθοποιὸς Μαγδαληνὴ Οὐβέρ, ἢ Σαὶν Σωλιέ, τῆς ὁποίας ἡ πολύκροτες ἐπιτυχίες στὸ θέατρο ἦσαν τόσο πολλές, ὅσοι καὶ οἱ ἔρωτές της. Ἄλλως τε στὸν τόπο ἐκεῖνο οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι δὲν ἤξεραν περισσότερα ἀπ' οὐτὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ἕνα πρωΐ τοῦ Σεπτεμβρίου ὁ παπᾶ Μακάριος ἀπελπισμένος γιὰ τὸ καμπαναριό, ἀποφάσισε νὰ ἐπιχειρήσῃ μιὰ τολμηρὴ πρᾶξιν καὶ νὰ πάῃ νὰ ζητήσῃ συνδρομὲς γιὰ τὴν ἐκκλησία του στὰ γύρω χωριά. Ἐφόρεσε τὴ ζώνη του, ἐπῆρε τὸ ραβδί του καὶ πρωΐ πρωΐ ἐπῆρε τὸ δρόμο γιὰνὰ περάσῃτὸ δάσος μὲ τὴδροσιά.

Ἡ ἀρχὴ ποὺ ἔκαμε δὲν ὑπῆρξε εὐχάριστη. Στὶς δυὸ τρεῖς πόρτες, ποὺ χτύπησε, μόνον ἡ μία ἐμισοάνοιξε. Μὰ μόλις ὁ παπᾶς εἶδαν τί ζητάει τοῦ ἔκλεισαν τὴν πόρτα ἀπότομα, δίδοντάς του μιὰ ἀσήμαντη ἐλεημοσύνη. Κατὰ τὸ βραδάκι κατακουρασμένος ἐφθασε στὸ χωριὸ Μανζεύ, τοῦ ὁποίου ἡ στέγες ἐκάπνιζαν εἰς τὸ λυκόφως. Μιὰ ψιλὴ βροχή, ἡ ὁποία ἔπιασε ἔξαφνα τὸν ἔκαμε νὰ ταχύνῃ τὸ βῆμα καὶ ἔφτασε γρήγορα στὸ μικρὸ ξενοδοχεῖο, ὅπου ἐζήτησε νὰ φάγῃ.

— Παπᾶ μου, σὲ κακὴ ὥρα ἤρθες, τοῦ εἶπε ἡ ξενοδόχος. Ὅτι εἶχα τὸ μαγείρεψα γιὰ μιὰ μουσαφίρισσα ποὺ τρώει ἀπάνω. Ἀλλὰ γιὰ νὰ ἰδοῦμε μπορεῖ κάτι νὰ οἰκονομηθῇ. Θὰ πάω νὰ τῆς πῶ ἂν δέχεται νὰ μοιραστῆτε τὸ φαγητό της. Εἶνε ἡ κυρία τοῦ Τριανταφυλλῶνα, καλὴ γυναῖκα καὶ καταδεχτικιά. Δὲν πιστεύω ν' ἀρνηθῇ.

Καὶ ἀνέβηκε γρήγορα στὸ πρῶτο πάτωμα ἐνῷ ὁ παπᾶς ἔτουρτούριζε στὸ μαγειριό, διστάζοντας καὶ ἐντρεπόμενος νὰ παρουσιαστῇ στὴν εὐγενῆ κυρία.

Ἀπαλλάχτηκε ὅμως γρήγορα ἀπ' τὴν ἀγωνία του. Μιὰ ἀργυρόηχη φωνὴ ἀκούστηκε ἀπὸ πάνω.

— Μὰ βέβαια, γιατὶ ὄχι; Εὐχαρίστως δέχομαι νὰ συμφάγω μὲ τὸν αἰδεσιμώτατο. Ὁριστε, πάτερ Μακάριε, ὁρίστε ἀπάνω. Φέρε ἕνα ἄλλο σερβίτσιο, κυρὰ Γιώργαινα.

Μόλις ὁ παππᾶς ἀνέβηκε ἐπάνω ἔμεινε ἄναυδος μπρὸς στὴ τόση πολυτέλεια. Κοντὰ στὸ τζάκι ποῦκαιγε εὐχάριστα ἦταν στρωμένο τὸ τραπέζι. Ἐπάνω σ' αὐτὸ ὑπὸ τὸ φῶς τεσσάρων κηρίων ἕνα εὐωδιαστὸ φαγητὸ ἀπὸ ψητὲς πέρδικες, κυραβίδες καὶ σαλάτες ἐπερίμενε τοὺς συνδαιτημόνας.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖο ἐθάμβωσε περισσότερο ἀκόμη τὸν παπᾶ—Μακάριο ἦταν ἡ θέα τῆς κυρίας Σαὶν Σωλιέ, ἡ ὁποία σηκώθηκε γιὰ νὰ τὸν ὑποδεχτῇ. Ὑψηλή, ξανθή, μὲ σγουρὰ μαλλιά, μὲ μαῦρα μάτια, λευκή, γελαστὴ καὶ λιγάκι νευκλιξέ ἡ Μαγδαληνὴ τοῦ προσέφερε κάθισμα ἀπέναντί της καὶ τοῦ εἶπε μὲ φωνὴ μεταλλική:

— Καθῆστε, αἰδεσιμώτατε, θὰ δειπνήσωμε μαζί.

Ὁ δυστυχὴς παππᾶς δὲν ἐπερίμενε ποτὲ τέτοιο πανηγῦρι. Ἐπερίμενε νὰ ἰδῇ καμμιὰ γυναῖκα ἡλικιωμένη, σοβαρή, ὅπως ὅλες ἡ πυργοδέσποινες τῶν πέριξ. Καθήμενος ἄκρη—ἄκρη στὴν καρέκλα του, πολὺ συνεσταλμένος, ἐχαμήλωνε τὰ μάτια του καὶ μόλις ἀπαντοῦσε στὶς χαριτωμένες κι' ἔξυπνες ἀστειότητες τῆς κυρίας, μόλις ἔτρωγε, μόλις ἀνέπνεε...

— Πάτερ Μακάριε, τοῦ εἶπε ἡ ἠθοποιός, φαίνεσται πολὺ λυπημένος. Τί ἔχετε;

— Δυστυχῶς κυρία, μάλιστα, ἔχετε δίκηο, εἶπε ὁ παπᾶς μὲ τὴν ἁπλότητα τῆς καρδιᾶς του, ἔχω ἕνα μεγάλο βάρος ποὺ μὲ βασανίζει.

Καὶ τῆς διηγήθηκε μὲ τρόπο συγκινητικὸ τὴν ἱστορία τοῦ ἐρειπωμένου καμπαναριοῦ του, τὴν φτώχεια τῆς ἐκκλησίας του.

— Ἀλήθεια; φώναξε ἡ ἠθοποιὸς μὲ ἐλευθεριότητα, καὶ πόσα σᾶς χρειάζουνται γιὰ νὰ ἐπισκευάσετε τὸ καμπαναριό σας;

— Πολλὰ χρήματα, κυρία. Δυὸ χιλιάδες φράγκα τοὐλάχιστον, ἴσως μάλιστα καὶ τρεῖς.

Ἡ Μαγδαληνὴ χαμογέλασε καὶ δίδοντας στὸν παππᾶ μιὰ φτερούγα πέρδικας, τοῦ εἶπε μὲ καλωσύνη:

— Ἔ! μείνατε ἥσυχος, πάτερ Μακάριε, καὶ φᾶτε ἐν εἰρήνῃ. Ἐγὼ θὰ σᾶς εὕρω τὸ ποσὸν αὐτὸ καὶ πρὶν τῶν Χριστουγέννων θὰ ἔχῃστερεὸ καμπαναριὸ ἡ ἐκκλησία σας.

— Ἄ! ξεφώνησε ὁ παπᾶς, ἂν τὸ κάμετε αὐτὸ θὰ προσεύχωμαι γιὰ σᾶς ἡμέρα καὶ νύχτα.

— Ναί, νὰ προσεύχεσθε, πάτερ μου, ἔχω μεγάλη ἀνάγκη τῆς προσευχῆς σας. Καὶ μὴ σᾶς μέλλει ἐγὼ θὰ φροντίσω.

Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸ δεῖπνο ἀποχωρίσθηκαν σὰν καλοὶ φίλοι. Ὁ παππᾶ Μακάριος ἐπέστρεψε χαρούμενος στὸ πρεσβυτερεῖο του.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες, ἡ Μαγδαληνὴ Οὐβέρ, τῆς ὁποίας ἡ ἄδεια ἔληξε, ἐπέστρεψε στὸ Παρίσι. Ἐπανέλαβε ἐκεῖ τὸν συνήθη βίο τοῦθεάτρου καὶ τῶν ἡδονῶν, δὲν ἐλησμόνησε ὅμως καὶ τὴν ὑπόσχεσί της.

Λίγες ἡμέρες πρὸ τῶν Χριστουγέννων οἱ χωρικοὶ τοῦ Βιρελὸν εἶδανἕνα ἁμαξάκι νὰ στέκεται ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ πρεσβυτερεῖο. Ἡ κυρία τοῦ «Τριανταφυλλῶνα» τυλιγμένη μέσα σὲ γοῦνες, πήδησε ἀπὸ αὐτὸ καὶ χώθηκε μέσα στὸ σπιτάκι τοῦ παπᾶ.

— Πάτερ Μακάριε, τοῦ εἶπε χαρούμενα, δὲν λησμόνησα τὴν ὑπόσχεσί μου.

Ἔβγαλε ἀπὸ τὸ πορτοφόλι της ἕνα δέμα χαρτονομίσματα καὶ τὰ ἔδωκε στὸν ἐφημέριο, ὁ ὁποῖος δὲν ἐπίστευε στὰ μάτια του.

— Αὐτὰ εἶνε πέντε χιλιάδες φράγκα, τοῦ εἶπε. Φτάνουν νὰ κάμετε καὶ καμπαναριὸ καὶ καλαμπάνα καὶ δύο ἀκόμη καμπανάκια γύρω.

— Πώ! Πώ! Πώ! ἐτραύλισε ὁ παπᾶ Μακάριος. Πῶς θὰ μπορέσω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γι' αὐτὴ τὴν εὐεργεσία;

— Ἡ εὐχαρίστησις ὅτι συνέτεινα σ' ἕνα ἀγαθοεργὸ σκοπὸ εἶνε ἡ μόνη ἀμοιβή μου. Χαίρετε, πάτερ Μακάριε, καὶ μὴ μὲ λησμονεῖτε στὴν προσευχή σας.

— Μία στιγμή, καλή μου κυρία, εἶπεν ὁ παπᾶς κρατῶντας αὐτήν. Ἐπιτρέψατε τοὐλάχιστον, εἰς ἀνάμνησιν τῆς καλῆς σας αὐτῆς πράξεως, νὰ εἰπῶ νὰ χαράξουν στὸν πρῶτον λίθον τοῦ καμπαναριοῦ τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τῆς εὐεργέτιδός μας;

— Πά! πά! πά! ἀπήντησεν ἐκείνη γελῶντας. Δὲν λέγει τὸ εὐαγγέλιον: «Μὴ γνώτω ἡ δεξιά σας τί ποιεῖ ἡ ἀριστερά». Ἔ! καὶ σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι, ἐπειδὴ ὅλα προέρχονται ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ χέρι καλλίτερα νὰ μείνῃ ἄγνωστον τὸ πρᾶγμα.

Καὶ μ' ἕνα χαριτωμένο νεῦμα, ἀφήσασα τὸν ἀφελῆ παπᾶ νὰ λύσῃ μόνος του τὸ αἴνιγμα τῶν λέξεών της ἐμπῆκε πάλι στὸ ἁμαξάκι της καὶ ἔγυγε.

André Theuriet.